

ՏԱՅ ՈՒ ՊԱՂ

Հան որ կռւառեցութիւնները կը գործեն կարելի չեն սովորդացին քուեարկութեամբ տղամային մարմին մը ընտրեն: Ասիկայ այցես տնհերքների ճշմարտութեան կարգ անցում վարկած մըն է: Պոլիս վերջին տարիներս, կարելի չեզաւ ոչ թաղական խորհուրդը ըստորոշ և ոչ այ տղահրեսիստան, որպինաւու, ամէն ընորութիւններու ժամանակ, կռւառեցութիւնները, թեւերնին սոթթան, մասն զործին մէջ և տօնին ու վրայ դարձուցին ամէն բան:

Քնդիքի ժամարտ կռւառեցութիւններ կը պատառուին յաղթանակ տանելու համար, կռւագօրէն իրարու դէմ կը յարձակին, զիրար կ'ամրատանեն իր և վեհծարար, սպառաբիքը կը թափին յոնուն „Փողախուրդի սուսուր մեծամանութեան“: Ահ, այդ ժողովուրդի սուսուր մեծամանութիւնը ի՞նչ խաղեր կը սարքուին իր անունով:

Այս, կը զաշէ կռւառեցութիւն այն թերթը որ կը զդայ թէ պիտի պարուուի թնորութեան մէջ, անդուր զեղուուններ զործուուծ են որպէս երեսն պիտի հանենք, յառաւեր ունինք մէր ձեռքը կեզծ անունով քու ներ տուած են, միենայն մարզը տարրեր տարրեր պունդանեներով քու ցդած է, վաստեր ունինք, սպառնալիքալ քունակ հաւացած են, վաստեր ունինք, ժողովուրդին սուսուր մեծամանութիւնը արդարացի կերպով կը բոլորէ:

Իսկ այն կո սակայութիւնը որ քուեարկութեան ընթացքն յաջողութիւններ ունեցած է, իր թերթուն միջոցու կը յայտաբարէ:

— Օրինակի կարգ ապահութեամբ և ոմենայն կանոնաւորութեամբ քուեարկութիւններ կը կռւարուին: Գիտակից ժողովուրդը զունդ զունդ կը գիտէ ու իր քուն կը ձգէ քուեարկին մէջ, ամէնալուզը զեղուուծ մը անդում երեւան ելու չէ: Եաւ քիչ անդում տյուքան կանոնաւոր և օրինուոր քուեարկութիւն կռւարուած է մէր մէջ: Ասիկա գեղեցիկ յաղթանակ մըն է ժողովուրդի սուսուր մեծամանութեան համար: Ժողովուրդը որ իր պարտականութեան դժուկցութիւնը ունի ցայց տուած թէ պէտք եղած ժամանուկի կարող է իր կամք պարտադրել:

Եւ մինչ կռւառեցութիւնները, տյունչ, յանուն ժաղվուրդի սուսուր մեծամանութեան իրենց կուրքը կը պատահն, բուն իրական ժողովուրդի սուսուր մէջաւ ժամանութիւնը սրճարանի հաւաքան է ուր իր կարգին կը պատասխան է:

— Եւ ուշ, բէնա ու ոէ աշօթ ճինար, վայ շանչ շանչորդի կէնէ մի կէր, ոս իքի պիրդ խաղայ նայինք: Մօ ասոր հիշ զար չի զար կը, ախչէն, խառնայիսինք: մըն մըն այ կը խաղան:

(2+4.)

ԵՐԱԲԻ ԱՅՆ ՕՏԵԱՆ

Տ Ա Մ Ս Ե Ր

ՀԱՅԵՐԼԻՆ ԴԱՀ ԵԿ Ե + + +

Որբերու վիճակը, գաղթա-

կանութեան զետիզում, այտ-

ուրում, գատասերում, թբքա-

խոսութիւն, բողոքը, բոլոր

մէկ կողմ, օրուան կարեւու-

րակոյն խնդիրներէն մէկն է

զիտալ թէ արդեօք Հայերէն

զան են Ամերիկայի, Անգլիայի

Ֆրանսայի, Խոտիու, Գերմա-

նիոյ ֆուրբիոյ, Կռւաթիմա-

րոյի, Եթովպիոյ, Զանդիպարի,

Էսթոնիոյ, Ալ գանիոյ կռւա-

րարութիւնները, Բնայ գործ-

փար ունին, օրինակի հունար,

Մեկսիկայի քաղաքապետին

օգնուանին սպառաւորը Հայ-

երու մասին, ինչ կը մուածէն

մէր մասին Խորթումի փոխ

սպառկանապետը, Հոնկ Քօնիի

մատենադարանին գրապահը,

Զօնկուայտաքին Պէլլարէ յու-

վուշին, ևսյոն:

Համաշխարհին մղձաւանց

մը զարցած է այս, կը չար-

չորս հայութիւնը համար ձեռք

անդամանութիւնը, Մարգոնիին,

Արիթոս Ճիւկօնին տեղը, պատ-

մարդկան միջուն միջուն:

Դրամին վրայ իր ունեցած

հաւատքը այնքան մէծ է որ

թէ ինք չէ կրցոյ զրամէ

Ֆրանտրինին, Մարգոնիին,

Արիթոս Ճիւկօնին տեղը, պատ-

մարդկան միջուն միջուն:

Ես առեւտին մկրտակ ըմբու

նիկ ամրով աշխարհ միջուն

անդամանութիւնը ու այս պատ-

մարդկան միջուն միջուն:

Ես առեւտին մկրտակ ըմբու

նիկ ամրով աշխարհ միջուն:

Ես առեւտին մկրտակ ըմբու

նիկ ամրով աշխարհ միջուն:

Թ Ի Փ Ե Ր

Զաջ չէ, բայց մէծ փափառք ունի չոջ լրացու, այսինքն չոջապատիր է:

Հուրծ զրականութիւններ առն մը չի համեմատու իր համարաւառ տպեատթեամբը մանօթ, և երգիծանակը աղջուած մէկն է զիտալ թէ արդեօք Հայերէն զան են Ամերիկայի, Անգլիայի Ֆրանսայի, Խոտիու, Գերմանիոյ ֆուրբիոյ մէկն է:

Գրաւիր խոչոր Զէոսի մը չափ գատառկի, իսկ զրաբոնը չի չէ շատ և զուռն կարծուզ Պր, չոջապատիրը, չատ քարձրէն կանաչի, խմբադիրնիրու, ուսուցիչնիրու և առնասարու րուրը գրական մարդու վրայոց վրայ, աշխանքն ըսրու առաջ անոնք ու պատկանապետը, Հոնկ Քօնիի մատենադարանին գրապահը, Զօնկուայտաքին Պէլլարէ յուվուշին, ևսյոն:

Գորոյ միծ մարդը ըլլարու իր սկզբունքին, սպառաւորը կարգաբացնէ միջոցը: Բաւէ որ մարդ զրամ ունենայ: Դաւմբը համ չունի, ինչ միջոց ներսով այ շանած ըլլար ։ + + +

Դրամին վրայ իր ունեցած հաւատքը այնքան մէծ է որ թէ ինք չէ կրցոյ զրամէ Ֆրանտրինին, Մարգոնիին, Արիթոս Ճիւկօնին տեղը, պատ-

մարդկան միջուն միջուն:

Ես առեւտին մկրտակ ըմբու

նիկ ամրով աշխարհ միջուն:

Ես առեւտին մկրտակ ըմբու

նիկ ա

Կ Ն Ճ Ռ Ո Ւ Տ Ի Բ Ս Ա Ր

Այն օրը մեծ իրարանցում կար Եկեղեցւոյ բակին մէջ՝ երկսեռ բազմութիւն մը, ուր չէսքին անկիւնի սանդուխներէն զեր կը խռամէր:

Մեծ ժողով մը տեղի պիտի ունենար, բայց ով էր նսխածեռնարկ եղաղը, ինչ էր նսխթին Հաճեկանութիւնը, տուկաւին չէի կրցած ըմբանել:

Հ. Մ. Ը. Արքիները երկու կորդի վիայ շարուած՝ հանդիսաւորապէս բարեկ կը կենացին:

Վ. Բարակիան՝ անոնց մէջէն անցած առևն, նորէն առ տղոյը քաւէներավը պիտի վերջանայ խնդիրը՝ կը մրմուր քթին տալիքն:

Ա. Մատէնձիան՝ տակերախառ է տշխարհ, տպերախառ են մարդիկ, նթէ անցեալ տարի առ տղաքը Հ. Ը. Ա. Ա. ուրիշ ուր գալուցին զւուր պիտի անմասցինք մենք՝ հազարածուաներ:

Ա. Մելիտոն՝ Արէ բերքէքթ արէփթաթէ, մեզք որ մենք նախկին թագականներս տպուշի պէս անոնց յարգը չը գիտցանք և թող տուինք որ Միրունին ճիշա այդ օրը Քրմբը տանի տպաքը, ապա թէ ոչ ևս ճիմտ հայտէ հայտէ փանկալին, ու մանկալին մէջտեղ փառաւորաւովէն բազմած կ'ըլլայի:

Ա. Մանկալիան՝ բարտըսին կոնսկը տառծ ներս մտաւ ու հարիւրուար ձեռքիր սեղմելէ յետայ՝ շուրջիններուն դասնալով՝ “աս + + + տղով մըն է մարմին մըն է բան մը կոր նէ + + + անոր ներկայացուցիչները եկոն են . ք .” :

Յ. Բարակիան՝ իրեն յառուել հեղնական մայստով մը, Թամականին համար էք Պ. Մանկալիան + + + գայու վրայ են ամէնքն ալ:

Միրունին՝ եղուծը ըլլայիքը արգէն գուշակելով ունիւն մը քաշուած, հապճեղով Բ. տ ն ա ծ հ ւ կը պատրաստէր + + + :

Հ. Պատուրեան՝ գէմը ելլոզին կը հարցնէ՝ Ռուրէնը Ռուրէնը տեսաք, Խուրէնը, Քէմէնչէն, Չայի գաւաթները Հօրինը, գանակ գդալ, „Երկիր“ի խմբագրութիւնը, բըրէմիթուաները, „Յոյս“ի օրիորդները՝ ուր ևն ճանրմ, հոնդին կայ, ժողով կայ ինչ կ'ըլլանք կոր + + + :

Ե. Գոլաննեան՝ առիթէն օգտուելով, Պայտէն եկուծ էշանթիյօն ասքանքները քշելու համար յարմար յաճախորդ կը վնտէք:

Մի քանի տիկիններ ևս կային, որոնց փէշերը միայն տեսայ, վասնդի Արքանամի քարտուղարը անոնց քիթը բերանը, իր սիկարներուն մուխովը այնպէս մը պատապարած էր որ, երեսնին անսնել անկարելի եղաւ, հետեւարար չի կրցայ ճանչալ:

Ֆլորիոր՝ աչքերը ձեղունին յառած, վերէն վար իջուածքի մը կրստասէր:

Ճառը այն է որ ժամանակ նակներուն բարիք մը ընելու շունի զրագերու, համեստակ համար . . . :
պարագային, աշխարհը պիտի Անա թէ իրաւունք հիմունիք իր առանցով, վարուի չուի ջոջ ըլլայու:
սնդի կայելի՞ բան է որ մարդ Հօնկալի՞ հայ գաղութին մը զրամ օւնենայ և տողանդ ուկանչը իրաւունք է իր գորտի չունենայ, ամէնագէտ Հ. Ը. Ի. կրկուցին: Յանցունքը իրը յայ:

Եթէ գերք մը դնէ կամ տին իր շուրջը, և ինք ու թերթի մը զրամ առաջ այդ ու ոնց նայելու անպայման բաներուն պէտք ունենալ կ'ուզէ . . . :
համար չէ, այլ ու ոնց հեղինակները ՀՕՆԿ—ՔՕՆԿ

Լէտին՝ դոյզ մը ազւոր աչքեր կը պատցնէր ի նպաստ պիտունկայի որրանոցին:

Ա. Բ. յաւիտինապէս իյնալու գրայ եղող բանթալուն վեր քաշերավ զրազու էր:

Գ. Դ. էօֆ զարձեալ օձիքու փոխելու մասցիր և կ'ընէր:

Ա. Թաթարեան՝ եթէ ոս դիշեր հոս պիտի մնանք, զրկենք ժամկոչունին, առւնեն քանի մը չի ճերմակ կարմիր ջուր ըերէ . . . :

Լոյտ Ճօրձ՝ հաշուակալ մատունապէտ մը կը վհառէ Շիրակի ամրաբներուն բանալիները յանձնելու համար:

Ա. Քէնեան ժամանակը ոսկի է բարեկամներ առաջ պարենք կը գոչէր:

Դ. Դանիէլիան՝ Լըջութիւնը մարմնացնազ իր խոհան նայուածքներով, կացութիւնը կուսումնասիրէր ու արժողովնէն, աղմուկէ զատ բան մը զուրու չպատուի երևոյթը ունիր:

Վ. Մէշտուան՝ «Արարատ»ի հօկայ հաւաքածոյ մը թեւին տոկ ու ած՝ Մնջուն կը վնտուի, ջախջախիչ վաստերով համացկու համար՝ զայն թէն հաւկիթիւն կ'ել թէ և ոչ թէ հաւկիթը հաւեն, և թէ այս երկու հաւեթարանութիւնները իրարու հետ շփոթուզ՝ ինքնինքն վրա կը խնդացնէ անպայման:

Ա. թանաօհիան՝ տեղաները սեղմելով, ինչ են ան ժողերը, Հակո կան մը ու թէ մն ըսուածը, որից բան չ' անմիաբանութեան օճախ, և կառաջարարին անենել + + + Կրծիկիանին:

Յարումի օրիորդները հանդէս կարծեւրով, «ակղանը ուր պիտի շտկուք կ'ըսէլինա:

Աղքատախնմի տոկնապեար վկայէ ալ մուրացկան կը վնտէք:

Ա. Երջապէս այս բնդիօնուրը Դուն ու Բընին մէջ, Ա. Մանկալիան, նախագահական ուղարկունին առջեն կանգնելով ժողովը բացոււ հնտեւեալ ճառով:

Դիմութիւն որ անցեալ տարի մենք հովիւ մը զրկեցինք իշմիածին որպէսզի անիկա զինուի հաստ գուստավուած մը կ'արագ կառուվարէ, ճիմտ հովիւ նկան է, բայց սչինաբները իրենց վարաւին մէջ + + + :

Բառուրը կը սննացին նախագահին բերնին մէջ և ժողովը խաննկարուեցաւ Յ—Գ բնանակիթներու աղմուկէն որուն կանակնին շալամ, անկողին, նոշանենասկի այլ և այլ առու կոներ, խոհանոցի վերաբերեալ բաներ, ժողովարանէն ներա ժաման:

Առաջորդ Սրբազնին պատկանող այս առարկաները և զանանք բնյուղ բնեսակիթները, Եկեղեց տմբախին կողմէ ընդունուեցաւ որուն գուստ ծափերով, մինչ Միհուկիսցու կարխառակէր վուտել զանոնք:

Նախագահը կը կին բնմ ուրածքանակ, ըսու թէ այս էր ժողովին նպատակը, այսինքն՝ Առաջնորդը ըսպինել Աստանորդանի յատկացւած չէսքին մէջ, մինչ Միհուկիթնուր ջղանուած, ու դեր զեղին կորած կը գոչը՝ նու որ Բօաթէ տօննիոր նու որ բօաթէ + + + :

Եւ երա ժողովականները հարցուցին թէ ինչու և կը նարար ըլլայ, Միհուկիթնուր նախագահին մօտենալու ըսպին թէ, պատրաստ է բոնիու պայշտանու որ, խմբազիր անը և տիկինները զուրս ելլան . . . :

Տիկին Աղքատախնմի կառակ կորած, սկսաւ ձեռքերը սկզանին զարնեկավ զոչիլ, „կը խորտակելում, կը ջախջախիմ, կը քայքայիմ: Հաւատարութեան այս զարուած մէջ մինչ մեր իրաւունքները մեզ պէտք է առաջանորդեն մինչ նախագահական աթուներ և Կաթողիկոսական + + + :

Պարույր Եհաննեան՝ բնդմիջելով սկսու երգել

Թոյլ տուելք որ ես մնամ
Մի քիչ յետոյ կը զնո՞մ :

Վհասուկար մարդ չիմ ես
Չեմ գար մէկու մը երես :

Ասագաստ ամէն հային
Ես կը բանոմ լիսպին :

Չեր զործերուն մէջ է մէջ
Կոսկէկ չեմ տար ես ինքս չիշ
Աչ խաւարին ոչ մէկին,
Չեմ բանուիր ո՛չ մէկին :

Բոլորին ալ « հա » կ'ըսիմ,
Ես իմ շեշտովս զոհս :

Ամէնուն ալ կը ինդամ,
Բայց առակէն ոլ ջուր + + + կուսոմ :

Պատմէք Արշաւիր՝ կը բողոքենք, բացառութիւնն կուրելի չէ, եթէ մէջտեզր Պետական գագտնիք չկայ, հարկէ է որ խմբագիրները՝ ամէնքն ալ ներկայ լիլուն:

Այս առաջարկը բնորհանուր հաւանաւթեան արժանապահ։

Ապա ուրեմն Միլսակի պատ հանդիսաւորապէս մէջտեղ
դարսվ՝ յանուն թաղականութեան պատճառաբաննեց թէ
չինքին ոցզ մտաց չեր կրնար Առաջնորդի՛. յատկացուկ
ժամանակի . . . ծ է մ ի ։ Հկալը

Կողման և Օ. Բոլտնեան անմիջապէս որոշութեցան իրենց ճարտարագետութան անկիւններուն մէջ, մինչ Գ. Հածի Արթինեան որանք լքելով կը մեկնէր, ազատ խնդիրներու շուրջ վիճականի չոմ սփրեր բռնուիլ:

Սիմոն շիշմանհան՝ բնմ բարձրանալով կը զուզ՝
կ'ամբ բառապահնեմ, կ'ամբ բառապահնեմ և զարցեալ կամբ բառ-
ապահնեմ։ Եթէ ձեմիշի չզոյտոթիւնը անհարմար է Առաջ-
նորդաբաննի, նմանապէս պէտք էր տնյարմար նկատուի
և իր գաղող թաղականութեանց համար՝ որոնց մէջ տ-
քիս շատ պատու մարդիկ կրնալին գանուիլ + + + :

Միասէլլոքու՝ Գամէր Արշաւիրին զառնպով՝ կը նարցնէ թէ Ե՞նչ կ'ըսէր Ծիչմանեան։ Աւ անիկա կը թարգմանէի։ Ծիչմանեան բարեկամնիս կ'տառաջորդիէ արձան մը կանգնել Եկեղեցւոյ բակին մէջ ի պատիւ Պու քրէշի թաղականութիւնն տէմիք պաշ առնենապեսին։

Թագումականները ջղադրգիտ վիճակի մը մատնուած էին, որք վերջապէս Սրբակ Օտապաշեան՝ տեսնելով որ ձեզիշի ինսդիթը մէծ փոթորիկ պիտի յարուցանէ սկսա առաջանել — «աօն, սահաթուս ալէմին պաշընս պիրտէ և ամէք մէսէլէսի փաթլաթլալար, ծօ՛ պիզիմ Արքադան սա- յրընը առամ տրո, ճէմիշ, մէմիշ, խոչէմէզ» :

Մութը կոխած էր արգեն, ժողովականները յորւեցան
և Սիրունին այ առիթը շոնեցու կարդալու իր բանաձեր
որ կը կարծէնք թէ չահեկան էը:

“ՄԵԴՈՒՅԻ” ՀԱՍՏԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Այս երկրորդ թիւի ընթերցանութիւննէն յետոյ, այլ
ևս ստվառուած պիտի ըլլանք վերջնականագիս պրոշել մեր
բաժանորդներուն թիւը և այնքան թերթ հրատարակել:

Հետեւ արար կը խնդրենք ամէն անսնցմէ որ՝ եթէ
փափառող են ստանալ մեր երգիծաթերթը, թող բարե-
հաճին իրենց բաժնուրդագինը ուղարկել անսարցման:

ԿՈՄԱՆ ԵՒ ԴՐԱՑՈՒՀՆԵՒ

Քրայցընէի մ'ունիս եղեր
Զ'ըսհս ազգար թէ ազեղ էր:
Երբ Անկուշին ժերթն է բացել
Հէօնկիւր հէօնկիւր, չառ է, բացել,
Մշխարհի մէջ սրբան ալ կան
Կինոր՝ բոլորն, ալ հն չայ կան:
Ինչպէս Մեղուն ունի խայթոց
Անոնց զէնքն ալ է լաց ու կոծ:
Բայց մ'ենք այրեր ծեր, տարիքոսա,
Երիտասարդ և կամ կրօսա:
Պէտք էս սոսկանք լայի վախէն
Թէ ոչ կուգան մերին համեն:
Արցունքներն որ թափեն հօն, հօն
Անոնք իրեւ կոկորդիյոս,
Փոխունքներն ի՛ըլլան խինդ ու ծիծառ
Թէ զուշակես, զուն անսնց խաղ:
Աչքի դոցէ, քսակդ բաց
Ահա չորցան աշեղերը թաց:
Զուր տեղը զի՞ս կը կոմիես
Դրսցահւոյդ աշը չունիմ ես:

«Итоги» № 3 2013

— „ի՞նչ պիտի ըլլայ ՝ “Մեզու”ին զոյնը” հարցուց
անցեալ օր բարեկամ մը՝ որ ինքն ող անպայն մէկը չէ :
Ժամանակը յարձար չէր սրատասխան մը տարու՝ իր
այս կարեւոր հարցումիւն :

Այսօր կը լրացնենք այդ պէտքը :

Արգարկ գոյնի խնդիրը մէծ խմասու ունի: Եշխար-
հի մէջ, ուս, ձերմակ, զեզին մարզիկներ կան, բայց առ-
կե զուրու, ընդհանուր գոյն մը կայ որմէ բու կ'ըլլայ
որ ունենայ ամէն մարզ, և այդ գոյնը՝ նկարագիրն է :

Թերթերուն ալ գոյնը՝ իրենց ուղղութիւնն է:
“Մեզու”ն անկախ թերթ մըն է, և ո և է բարթիտի
մը թմբուկը զարնելու պէտքը կամ սաշտօնիր չունի:

«Մեզուն առանց աջ և անեղի խոտորելու, սիսոփ
քայլէ ձիշտ մէջտեղին :

“Մեզու”ին համար արգահատելի բաներ են ըլլայ պը-
նակալիզութին, ըլլան՝ անհատական հաշիւներ մաքրելու
ընութե անցեցող յարձակումներ :

ՀԱՅ ՕՉԻԱՐԴՆԵՐՈՒՆ ԱՅՆ

Արթիստ Պարգևանին հակայ պատրաստութիւնները՝ ներկայացնելու համար ԱԾՆՈՒՆԵԼ օրէրէթը, մեծ զայթակ-դութիւն պատճառած Են մեր շրջանակներուն մէջ։

Թումանեան՝ Կթէ երեսը այս իսպմք զարձնէ Բնչ պիտի ըսկը արդեօք, տեսնելով Հրեայ և Ռումէն աղջիկ-ներ՝ որոնք „Անուշ“ի կը պատրաստուին։ Ու՞ր են մեր գաղութի Հայ աղջիկները, թէ ո՞չ Ղազմբեան «Սովոր» հանուհանած է։

Տեր պատուակոն բարեկամին՝ տիւր Հայկ
Թէրզեանի ծաղկահասակ քրոջ՝ տիկին Վ. Գուլիէնիսարեանի
մահուան տոթիւ իր խորին վշտակցութիւնը կը յարսնէ,
«ՄԵՂՋԻՆ» :

